

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO 2021 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIŲ FINANSINIO AUDITO REZULTATAI

2022 m. spalio 3 d.

Nr. FAE-7

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaudamiesi Valstybės kontrolės įstatymu ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, atlikome Valstybinio socialinio draudimo fondo 2021 m. konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo vertinimo auditą.

Auditas atliktas pagal tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“.

Pagrindiniai audito rezultatai

1. 2021 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų duomenų iškraipymų, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais teisingas

Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys ne visais reikšmingais atžvilgiais sudarytas vadovaujantis viešojo sektoriaus apskaitos ir

finansinės atskaitomybės standartais (VSAFAS) ir kitų teisės aktų reikalavimais. Nustatėme reikšmingų konsoliduotosios finansinės būklės ataskaitos (ilgalaikio finansinio turto ir trumpalaikių įsipareigojimų straipsnių) duomenų iškraipymų, kuriuos lėmė tai, kad Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba 2021 m. taikė tą patį kaip ir 2020 m. 1-ojo VSAFAS reikalavimų neatitinkantį ūkinių operacijų registravimo būdą – savarankiškai dirbančių asmenų sumokėtų privalomojo sveikatos draudimo įmokų dalimi nebuvo mažinamos jiems apskaičiuotos įmokų prievolės, bet fiksuotos jų permokos. Dėl šių aplinkybių negalime patvirtinti fondo po vienerių metų gautinų 63,4 mln. Eur įmokų ir 60,3 mln. Eur grąžintinų permokų teisingumo (1.1 poskyris, 9–10 puslapiai). Fondo valdyba informavo, kad, atlikus pakeitimus, neatitiktys ištaisytos 2022 m. II ketvirtį.

2. Rengti fondo ataskaitų rinkinius pagal naujus reikalavimus dar ruošiamasi

Įgyvendinant 2018 m. teiktą rekomendaciją, 2020-10-01 priimti Viešojo sektoriaus atskaitomybės, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymų pakeitimai, numatantys vieno kaupimo apskaitos principu paremto VSDF ataskaitų rinkinio (vietoj dviejų) rengimą, kuriam reikalavimus dar turi nustatyti finansų ministras. Šių nuostatų taikymas atidėtas 1 metams, t. y. galios ne 2023-ųjų, o 2024 m. ir vėlesnių ataskaitinių laikotarpių fondo ataskaitų rinkiniams. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teigimu, 2021 m. pradėtas teisėkūros iniciatyvos dėl teisės aktų, reglamentuojančių socialinės apsaugos fondų biudžetų sudarymą, tvirtinimą ir vykdymą, reikalingų pakeitimų procesas. Konkretūs teisės aktų projektai dar (2022-08-24 duomenimis) nėra registruoti Teisės aktų informacinėje sistemoje. Fondo valdyba planuoja įdiegti programinės įrangos keitimus (darbų terminai antrą kartą nukeliami), leisiančius 2024 m. I ketv. ataskaitas rengti pagal naujai nustatytus reikalavimus. Jose numatoma sukauptą ir einamųjų metų rezultatą įtraukti į apskaitą pagal atskiras socialinio draudimo rūšis. Aplinkybės rodo, kad, šio proceso praktiniam veikimui gali būti nespėta pasirengti (2 skyrius, 13–14 puslapiai).

3. Socialinių išmokų apskaitai reglamentuoti numatoma parengti atskirą standartą

Galiojantys VSAFAS atskirai nereglamentuoja socialinių išmokų apskaitos, todėl jas įtraukiant į apskaitą turėtų būti taikomi bendrieji apskaitos principai. Teisingas bendrųjų apskaitos principų taikymas socialinių išmokų apskaitai aktualus fondo valdybai rengiantis įgyvendinti jai teiktą rekomendaciją – sukauptą ir einamųjų metų rezultatą įtraukti į apskaitą pagal atskiras socialinio draudimo rūšis. Finansų ministerija, įvertinusi kylančius klausimus dėl socialinių išmokų apskaitos taikant kaupimo principą, numato parengti atskirą VSAFAS, skirtą socialinių šių išmokų apskaitai. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba iki 2022-12-31 numato peržiūrėti socialinio draudimo rūšių išmokų atidėjinių ir įsipareigojimų skaičiavimo tvarkos aprašą, o Finansų ministerijai parengus socialinių išmokų standartą – patikslinti apskaitos politiką (2 skyrius, 14–15 puslapiai).

Rekomendacijos

Audito metu Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai rekomendacijų neteikėme. Siekiant turėti patikimus finansinių ataskaitų duomenis ir optimizuoti fondo veiklą, svarbu

įgyvendinti ankstesnių 2017–2020 m. fondo konsoliduotųjų ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimo auditų metu teiktas rekomendacijas.

Aktuali informacija apie rekomendacijų įgyvendinimo būklę, rezultatus ir įvykusius pokyčius yra skelbiama atvirose duomenyse Valstybės kontrolės interneto svetainėje <https://www.valstybeskontrole.lt/LT/AtviriDuomenys>.